

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om arbetslöshetsförsäkringspremie 1998, till lag om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1998 och till lag om temporär ändring av 25 och 30 § lagen om arbetslöshetskassor**

**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

I denna proposition föreslås att den arbetslöshetsförsäkringspremie som skall uppbäras hos arbetsgivarna 1998 skall differentieras enligt de löner som arbetsgivarna betalar så att premien är 0,9 % till och med 5 milj. mk av lönesumman och 3,9 % av den överstigande delen.

I propositionen föreslås också att de som är anställda i arbets- eller tjänsteförhållande eller i något annat anställningsförhållande även 1998 skall delta i kostnaderna för utkomstskyddet för arbetslösa och arbetspensionstilläggen med en arbetslöshetsförsäkringsavgift som 1998 på årsnivå uppgår till 1,4 % av den lön som är underkastad förskottsuppbörd. Till den del den uppskattade avkastningen av avgiften överstiger 80 milj. mk skall 54 % användas till att minska statsandelen för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten och 46 % till finansiering av arbetspensionstilläggen.

I anslutning till löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift föreslås att lagen om arbetslöshetskassor ändras temporärt även

1998. Finansieringsandelarna för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten ändras temporärt så att 1998 är statsandelen 52,5 % och finansieringsandelen för arbetsgivarna, dvs. centralkassan för arbetslöshetskassorna, 42 %. Den slutliga statsandelen av utgifterna för förtjänstdagpenningarna är ca 35 %, när det beaktas att 54 % av avkastningen av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift används till att minska statsandelen. När det gäller de arbetslöshetsdagpenningar som skall betalas för permitteringsstid föreslås att arbetsgivarnas finansieringsandel även 1998 höjs till 67,5 % och att statens finansieringsandel skall vara 27 %. De försäkrade, dvs. arbetslöshetskassornas medlemmar, skall svara för 5,5 % av samtliga dagpenningar.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1998 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 1998 och skall gälla till utgången av 1998.

**ALLMÄN MOTIVERING**

**1. Nuläge**

**1.1. Finansieringen av arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten samt arbetspensionstilläggen 1997**

År 1997 utgör arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremie 4 % av den lönesumma de betalar, dock så att premien är 1 %

till och med 5 milj. mk av lönesumman. Löntagarna deltar i finansieringen av dagpenning avvägd enligt förtjänsten inom utkomstskyddet för arbetslösa genom att som medlemmar i en arbetslöshetskassa betala en medlemsavgift till kassan, med vilken 5,5 % av arbetslöshetskassans utgifter täcks. Dessutom betalar alla löntagare, oberoende av om de är medlemmar i en arbetslöshetskassa eller inte, löntagares arbetslöshetsförsäk-

ringsavgift. Åren 1994 och 1995 var avgiften 1,87 % av lönen och åren 1996 och 1997 var den 1,5 % av lönen. Med avkastningen av avgiften täcks delvis utgifterna för det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa genom att en del av avkastningen av avgiften används till att minska statens finansieringsandel för det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa.

I anslutning till löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift har finansieringsandelarna för den enligt förtjänsten avvägda arbetslöshetsdagpenningen ändrats temporärt 1994—1997. Genom lagen om temporär ändring av 25 och 30 §§ lagen om arbetslöshetskassor (1323/1994) bestämdes att 1995 är statens finansieringsandel för utgifterna för dagpenning inom det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa 62,5 %, arbetsgivarnas finansieringsandel 32 % och kassamedlemmarnas finansieringsandel 5,5 %.

En person har rätt till arbetspensionens arbetspensionstillägg då han har fått arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten. Arbetslöshetstiderna beaktas inom arbetspensionssystemet som arbetspensionstillägg. För dessa omkostnader betalar den centralkassa för arbetslöshetskassorna som avses i 29 § lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) en sådan avgift till arbetspensionssystemet som skulle ha uppburits om personerna hade arbetat.

Enligt 12 c § lagen om pension för arbetstagare (395/1961) skall centralkassan för arbetslöshetskassorna årligen till pensionskyddscentralen erlagga en försäkringspremie, som täcker det ansvar och de kostnader som beaktandet av arbetslöshetstid förorsakar pensionsanstalter som bedriver i lagen om pension för arbetstagare och i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) nämnd verksamhet, den i lagen om sjömanspensioner (72/1956) nämnda sjömanspensionskassan, den i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964) nämnda kommunala pensionsanstalten samt kyrkans centralfond, som bedriver i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/1966) nämnd verksamhet. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer avgiften som ett procenttal av de stödavgifter centralkassan betalt. Avgiften fastställs så att i försäkringspremie inflyter enligt uppskattnings samma

belopp som skulle erhållas om en premie som motsvarar medelpremien i lagen om pension för arbetstagare skulle erläggas för löner som utgör grunden för dagpenning avvägd enligt förtjänsten. Pensionskyddscentralen redovisar medlen till pensionsanstalterna enligt en särskild fördelningsgrund.

En lagändring (1167/1996) som gäller regeln för beräkning av arbetspensionstillägget trädde i kraft vid ingången av 1997. Efter ändringen blir arbetspensionstillägget för förmånsdagarna 80 % av vad som skulle ha varit fallet enligt den tidigare lagen. Samtidigt ändrades även principerna för bestämmandet av premien för finansiering av det ovan beskrivna arbetspensionstillägget så att de motsvarar den nya tillväxtnivån för arbetspensionstillägget. Till denna del träder ändringen i kraft så att den nya grunden för premien tillämpas första gången på den försäkringspremie som skall betalas för 1998. Eftersom centralkassan för arbetslöshetskassorna betalar den årliga försäkringspremien till pensionskyddscentralen i efterskott, påverkar de ovan nämnda ändringarna inte arbetslöshetsförsäkringsavgifterna för 1998, utan den nya, lägre grunden för premien tillämpas första gången först 1999 på den försäkringspremie för 1998 som centralkassan för arbetslöshetskassorna betalar till pensionskyddscentralen.

År 1997 används hälften av den del av avkastningen av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter som överstiger 80 milj. mk för finansiering av ovan nämnda arbetspensionstillägg.

## **1.2. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie**

Enligt 33 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor är en arbetsgivare som enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) skall försäkra sina arbetstagare skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie som upp bärs för försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring, med undantag av försäkringar som avses i lagens 57 §, såsom tilläggsavgift till debiteradförsäkringspremie. Enligt 34 § lagen om arbetslöshetskassor fastställer statsrådet årligen arbetslöshetsförsäkringspremien så att centralkassan för arbetslöshetskassorna under följande kalenderår kan fullgöra sina skyldigheter enligt lagen. Om arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie 1997 bestäms genom en separat

lag på grund av ovan beskrivna differentiering.

Hos sådana delägare i företag som enligt definitionen i 1 a § lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) betraktas som företagare uppbärs i enlighet med försäkringsprincipen bara den del av premien med vilken finansieras de förmåner till vilka även dessa personer är berättigade. Den arbetslöshetsförsäkringspremie som år 1997 uppbars hos dessa delägare i företag är 1 % av beloppet av de utbetalda lönerna.

Enligt 33 a § lagen om arbetslöshetskassor är det statliga affärsverk på vilka lagen om statens affärsverk (627/1987) tillämpas i tillämpliga delar skyldiga att betala arbetslöshetsförsäkringspremie. Arbetslöshetsförsäkringspremien bestäms utgående från det belopp som affärsverket betalar i sådana löner som avses i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996). Statsrådet fastställer särskilt hur stor arbetslöshetsförsäkringspremie affärsverken skall betala. De statliga affärsverkens arbetslöshetsförsäkringspremie för 1997 har fastställts till 1 % till och med 5 milj. mk av lönesumman och 2 % av den överstigande delen.

Med arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremie täcks utom finansieringen av dagpenning avvägd enligt förtjänsten inom utkomstskyddet för arbetslösa även andra utgiftsposter av vilka den viktigaste är den ovan nämnda finansieringen av arbetspensionstilläggen inom arbetspensionssystemet. Centralkassans största utgiftsposter utgörs av utgifterna för arbetspensionstilläggen, 3 969 milj. mk, och stödavgifterna till arbetslöshetskassorna, sammanlagt 5 361 milj. mk, av vilka den största utgiftsposten utgörs av den utgiftsandel som behövs för finansieringen av det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa (uppskattningen för 1997 är ca 5 121 milj. mk). Utgiftsandelen för utbildnings- och avgångsbidragsfonden har 1997 uppskattats till sammanlagt 158 milj. mk och lönegarantin till sammanlagt 121 milj. mk. Totalt har centralkassans utgifter 1997 uppskattats till ca 9 644 milj. mk.

Med arbetslöshetsförsäkringspremierna täcks alltså också utgifter som inte har någon motsvarighet inom den offentliga sektorn. Beträffande dem som är anställda i arbetsförhållande deltar affärsverken i finansieringen av avgångsbidraget genom en summa som särskilt betalas till utbildnings-

och avgångsbidragsfonden ur statsbudgeten.

### 1.3. Löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift

Lagen om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1997 (911/1996) trädde i kraft den 1 januari 1997 och gäller till utgången av 1997. Storleken av löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift år 1997 är för ovan nämnda delägare i företag 0,75 % av lönen och för andra löntagare 1,5 % av lönen. Intäkten av löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift beräknas vara 3 440 milj. mk år 1997. Av intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift används 1997 50 % av den del som överstiger 80 milj. mk till minskning av statens finansieringsandel för den dagpenning avvägd enligt förtjänsten som betalas inom utkomstskyddet för arbetslösa och 50 % till arbetspensionstilläggen. Av intäkten används 80 milj. mk till den utjämning av medlemsavgifterna till arbetslöshetskassorna som nämns i 19 a § lagen om arbetslöshetskassor. Utjämningen av medlemsavgifterna betalas dock med avvikelse från 19 a § lagen om arbetslöshetskassor till de arbetslöshetskassor vilkas utgifter för arbetslöshetsdagpenningar under det föregående året har överskridit de per kassamedlem beräknade genomsnittliga dagpenningsutgifterna med 50 %.

## 2. De viktigaste förslagen

Enligt regeringens beslut om en revidering av utkomstskyddet för arbetslösa, daterat den 26 april 1996, skall statens finansieringsandel för förtjänstskyddet minskas och permitteringsdagpenningarna framhåvas. Ändringarna görs så att de beslut som gäller inbesparingar inom statsekonomi förverkligas (800 milj. mk år 1997, 1 mrd. mk år 1998 och 1 mrd. mk år 1999). Finansieringsandelarna ändras till statens fördel med ca 400 milj. mk år 1997, ca 650 milj. mk år 1998 och ca 500 milj. mk år 1999.

Regeringen preciserade och kompletterade sitt beslut av den 25 april 1996 om en revidering av utkomstskyddet för arbetslösa den 8 maj 1996 för finansieringens del på följande sätt: "Arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremie 1997 hålls på samma nivå som 1996, varvid arbetsgivarnas finansieringsandel för andra än permitteringsdagpenningarna stiger till ca 40 %. Arbetsgivarnas premie

hålls på nuvarande nivå så länge att arbetsgivarnas finansieringsandel (inkl. utgifterna för permitteringsdagpenningarna) på nytt är 47 %, som är nivån enligt den permanenta lagen. Under inga omständigheter kommer arbetsgivarnas premie att höjas. Kassornas finansieringsandel skall vara 5,5 % i överensstämmelse med den permanenta lagen. Löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift bibehålls oförändrad 1997."

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att finansieringen av dagpenning avvägd enligt förtjänsten inom utkomstskyddet för arbetslösa och arbetspensionstilläggen 1998, när det gäller de premier och avgifter som skall uppbäras, ordnas enligt samma principer som 1997. Premierna och avgifterna skall sänkas med 0,1 %. Grunderna för fördelningen av intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift och finansieringsandelarna för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten förslås också bli ändrade. Enligt förslaget stiger arbetsgivarnas finansieringsandel jämfört med 1997. Av de arbetslöshetsdagpenningar som betalas för permitteringstid skall arbetsgivarna även nästa år betala en större andel än av de övriga dagpenningarna.

Enligt förslaget skall arbetsgivarnas finansieringsandel av utgifterna för det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa vara 42 %, då den enligt den temporära lag som gäller 1997 är 40 % och enligt den permanenta lagen 47 %. På motsvarande sätt föreslås att statens finansieringsandel skall vara 52,5 %, då den 1997 är 54,5 % och enligt den permanenta lagen 47,5 %. Statens finansieringsandel minskas med en del av intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift så som under tidigare år. Det föreslås att denna andel höjs till 54 %. Andelen kan även användas för finansiering av den utbildningsdagpenning som är avsedd för stödjande av arbetslösas frivilliga studier. Regeringen avläter en separat proposition om stödet, och avsikten är att finansieringen av stödet skall motsvara finansieringen av arbetslöshetsförmånerna. Till den del intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift överstiger 80 milj. mk skall 46 % användas till finansiering av arbetspensionstilläggen. Arbetsgivarnas finansieringsandel för de dagpenningar som betalas för permitteringstid skall även nästa år vara 67,5 %, varvid statsandelen blir 27 %. Kassorna skall alltså svara

för 5,5 % i fråga om samtliga dagpenningar.

Arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremie skall enligt förslaget differentieras enligt de arbetslöner som arbetsgivaren betalar så att premien är 0,9 % till och med 5 milj. mk av lönesumman och 3,9 % av den överstigande delen. Vid differentieringen beaktas i lönesumman de löner som arbetsgivaren utbetalat, exklusive löner som betalats till delägare i företaget. Till den del som det är fråga om sådana ovan nämnda delägare i ett företag vilka enligt definitionen i 1 a § lagen om utkomstskydd för arbetslösa är företagare i fråga om utkomstskyddet för arbetslösa, skall i arbetslöshetsförsäkringspremie enligt förslaget uppbäras 0,9 %. Detta motsvarar den del av den uppskattade genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremien som används för att täcka finansieringen av de förmåner, bl.a. arbetspensionstilläggen, som även ovan nämnda delägare i företag kan vara berättigade till.

Dessutom föreslås att de som är anställda i arbets- eller tjänsteförhållande eller i något annat anställningsförhållande och som omfattas av ett obligatoriskt olycksfallsskydd som arbetsgivaren ordnat för dem eller av ett olycksfallsskydd som bestäms med stöd av lagen om olycksfallsersättning för stats-tjänstemän (449/1990) år 1998, liksom 1994—1997, skall delta i kostnaderna för utkomstskyddet för arbetslösa och arbetspensionstilläggen med löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift, som skall vara 1,4 % av löntagarens i 13 § lagen om förskottsuppbörd avsedda lön, av löneinkomst enligt 77 § inkomstskattelagen (1535/1992) samt av lön enligt 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/1978). Om det är fråga om en ovan nämnd delägare i ett företag, skall löntagarens arbetslöshetsförsäkringsavgift på basis av vad som föreslagits år 1998 vara 0,7 % av ovan nämnda löneinkomster, dvs. den del av avgifterna som används för att täcka finansieringen av arbetspensionstilläggen.

Beträffande de statsanställda vilar ansvaret för kostnaderna för arbetspensionstilläggen på staten. Av denna anledning skall 54 % av intäkten av de avgifter som innehålls på löner som betalas av staten år 1998 användas till minskning av statsandelen enligt 25 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor och 46 % till finansiering av arbetspensionstil-

läggna enligt 10 a § lagen om statens pensioner (280/1966). När det gäller den personal som omfattas av statens pensionsskydd men som är anställd hos kommunen eller inom den privata sektorn skall den del av intäkten av löntagarnas avgifter som hänförs till finansieringen av arbetspensionstilläggen styras till statens pensionsfond.

### 3. Propositionens ekonomiska verkningar

Arbetslöshetsgraden beräknas sjunka till 13,5 % år 1998, och den totala lönesumman förväntas öka med 5,5 % under det kommande året jämfört med i år. De totala utgifterna för det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa beräknas vara 10 800 milj. mk år 1998. Statsandelen för försöket med arbetsalternering uppskattas till 145 milj. mk. Av statens medel betalas dessutom i grunddagpenning uppskattningsvis 950 milj. mk och i arbetsmarknadsstöd uppskattningsvis 4 859 milj. mk.

I löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift beräknas inflyta ca 3 400 milj. mk, om den är 1,4 % av lönen. Av avkastningen används 80 milj. mk till den utjämning av medlemsavgifter till arbetslöshetskassorna som avses i 19 a § lagen om arbetslöshetskassor. För finansieringen av det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa används 1 780 milj. mk. Av avkastningen används 1 540 milj. mk för finansieringen av arbetspensionstilläggen, varav arbetspensionstilläggen inom statens pensionssystem svarar för en andel om ca 192 milj. mk.

Intäkten av arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremie beräknas uppgå till 6 360 milj. mk år 1998. I löntagares avgifter styrs uppskattningsvis 1 360 milj. mk till central-

kassan. Centralkassans största utgiftsposter är finansieringen av det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa, ca 4 700 milj. mk, och arbetspensionstilläggen, uppskattningsvis 3 800 milj. mk. Sammanlagt beräknas centralkassans utgifter uppgå till ca 9 250 milj. mk år 1998.

År 1998 är centralkassans totala utgifter ca 1 470 milj. mk större än intäkterna, och differensen måste täckas med centralkassans medel.

Det beräknas att ca 650 milj. mk betalas i dagpenning för permitteringstid 1998. Arbetsgivarnas finansieringsandel är 440 milj. mk och statens något under 175 milj. mk.

Jämfört med finansieringsandelarna enligt den permanenta lagen (statsandelen 47,5 %, centralkassans andel 47 % och arbetslöshetskassornas andel 5,5 %) är statens andel av utgifterna för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten ca 1 400 milj. mk mindre. År 1998 är arbetsgivarnas andel av finansieringen av arbetspensionstilläggen till arbetspensionerna ca 100 milj. mk större än år 1997, men ca 1 360 milj. mk mindre jämfört med den permanenta lagstiftningen.

Jämfört med finansieringsandelarna för det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa 1997 sjunker statsandelen med ca 305 milj. mk och arbetsgivarnas andel stiger i motsvarande mån.

Arbetsstagarnas andel av utgifterna för arbetslöshetsdagpenningarna 1998 vore med beaktande av medlemsavgifterna till kassorna och löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift ca 22 %. Arbetsstagarnas andel av utgifterna för arbetspensionstillägget inom arbetspensionssystemet 1998 vore ca 40 % medan arbetsgivarnas andel vore ca 60 %.

## DETALJMOTIVERING

### 1. Motivering till lagförslagen

#### 1.1. Lag om arbetslöshetsförsäkringspremie 1998

1 §. I paragrafen bestäms om storleken på arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie 1998. På samma sätt som för det föregående året skall premien

differentieras enligt beloppet av de löner som företaget betalt.

I 2 mom. bestäms att storleken på den arbetslöshetsförsäkringspremie som upp bärs för löner som betalas till sådana delägare i företag vilka avses i 1 a § 1 mom. 1—2 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa är 0,9 % av beloppet av de utbetalda lönerna.

I 3 mom. föreslås att arbetslöshetsförsäkringspremien skall differentieras enligt den betalda lönesumman så att arbetslöshetsförsäkringspremien är 0,9 % upp till 5 milj. mk av den lönesumma som arbetsgivaren betalar och 3,9 % för den överstigande delen. Som lönesumma beaktas vid differentieringen de löner som arbetsgivaren betalar, exklusive löner enligt 2 mom. som betalas till delägare i företaget.

2 §. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 1998 och gälla till utgången av året.

## 1.2. Lag om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1998

1 §. I paragrafen sägs att de som står i arbets- eller tjänsteförhållande eller i något annat anställningsförhållande skall delta i kostnaderna för dagpenning avvägd enligt förtjänsten inom utkomstskyddet för arbetslösa samt arbetspensionssystemets och statens pensionssystemets arbetslöshetsstillägg 1998. Lagen skall gälla personer för vilka arbetsgivaren har ordnat obligatoriskt olycksfallsförsäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring eller som omfattas av olycksfallsförsäkring som bestäms med stöd av lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän. Avgiften skall således inte innehållas i de situationer där arbetsgivaren enligt 10 § lagen om olycksfallsförsäkring är befriad från försäkringsskyldigheten. Löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift skall inte heller innehållas hos ansvariga bolagsmän i kommanditbolag och öppna bolag och inte heller hos familjevårdare som avses i familjevårdarlagen (312/1992) och som med stöd av 3 a § lagen om olycksfallsförsäkring omfattas av lagstadgat olycksfallsskydd.

2 §. Löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift är 1,4 % av personens i 13 § lagen om förskottsuppbörd avsedda lön, av löneinkomst enligt 77 § inkomstskattelagen samt av lön enligt 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet. Hos arbetstagare som avses i 1 a § 1 mom. 1—2 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa (delägare i företaget) upp-

bärs dock i enlighet med försäkringsprincipen endast den del av avgiften som används till att täcka finansieringen av arbetspensionstilläggen. Avgiftens storlek för dessa personer vore således 0,7 % av ovan nämnda löneinkomster 1998.

3 §. Enligt paragrafen innehåller arbetsgivaren löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift av ovan nämnda inkomster i samband med löneutbetalningen till den som är anställd hos honom. Avgiften skall uppbäras i samband med varje löneutbetalning. De försäkringsanstalter som avses i 29 § lagen om olycksfallsförsäkring uppbär hos arbetsgivaren löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter samtidigt och med samma rättigheter som de uppbär arbetslöshetsförsäkringspremier enligt 33 och 33 a § lagen om arbetslöshetskassor. Arbetsgivaren skall sålunda bära ansvaret även för löntagaravgifterna, och vid betalningsdröjsmål skall arbetsgivaren vara skyldig att betala dröjsmålsränta.

Eftersom arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie inte uppbärs för statsanställda, skall statskontoret uppbära löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter hos arbetsgivarna i dessa situationer.

I de föreskrifter som social- och hälsovårdsministeriet meddelar med stöd av den föreslagna lagen skall nämnas det minimibelopp som skall uppbäras.

4 §. Det föreslås att av den del av intäkten av löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift som överstiger 80 milj. mk skall 54 % såsom finansiering av arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten och av den föreslagna utbildningsdagpenningen användas till att minska statsandelen enligt 25 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor. Av den del av intäkten som överstiger 80 milj. mk skall 46 % användas till finansiering av arbetspensionstilläggen så att 46 % av de avgifter som uppbärs på löner vilka betalas till dem som omfattas av statens pensionssystem styrs till finansieringen av arbetspensionstillägg enligt 10 a § lagen om statens pensioner.

Enligt 19 a § lagen om arbetslöshetskassor kan staten för att utjämna arbetslöshetsbördan inom olika branscher betala utjämning av medlemsavgifterna



enligt de anslag som i statsbudgeten har anvisats för ändamålet till de arbetslöshetskassor vilkas utgifter för arbetslöshetsdagpenningar under det föregående året har överskridit de genomsnittliga dagpenningstgifterna med 75 %. Enligt förslaget skall 80 milj. mk av intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift användas för ovan nämnda utjämning av medlemsavgifterna 1998, dock så att utjämningen av medlemsavgifterna betalas till de arbetslöshetskassor vilkas utgifter för arbetslöshetsdagpenningar har överskridit de genomsnittliga dagpenningstgifterna med 50 %. Närmare föreskrifter om användningen av intäkten av arbetslöshetsförsäkringsavgifterna för en utjämning av medlemsavgifterna meddelas av social- och hälsovårdsministeriet.

5 §. Enligt paragrafen redovisas löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter till den centralkassa för arbetslöshetskassorna som nämns i 29 § lagen om arbetslöshetskassor. Av avgifterna för dem som omfattas av statens pensionssystem skall centralkassan styra den andel som gäller arbetspensionstilläggen, dvs. 46 %, till statens pensionsfond. På motsvarande sätt skall statskontoret redovisa 54 % av de avgifter som det uppburit till centralkassan och 46 % av avgifterna till statens pensionsfond. De föreskrifter som social- och hälsovårdsministeriet meddelar med stöd av den föreslagna lagen kommer att innehålla bestämmelser om redovisningssättet både för försäkringsanstalternas och statskontorets del.

Social- och hälsovårdsministeriet skall enligt förslaget ha rätt att debitera ett konto som centralkassan för arbetslöshetskassorna har öppnat för löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter då ministeriet förmedlar arbetslöshetsförsäkringsavgifterna till arbetslöshetskassorna i samband med statsandelen enligt 25 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor, samtidigt som det minskar statsandelen på motsvarande sätt.

6 §. Enligt förslaget är löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift avdragbar i beskattningen.

7 §. De kostnader som uppbörden och redovisningen av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter medför för

olycksfallsförsäkringssystemet och statskontoret ersätts med medel av intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter så som bestäms i de föreskrifter som social- och hälsovårdsministeriet meddelar med stöd av den föreslagna lagen.

8 §. Besvär över arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie kan enligt 36 § lagen om arbetslöshetskassor anföras hos olycksfallsnämnden. I fråga om ändringssökande som gäller löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift iaktas i tillämpliga delar vad som i lagen om arbetslöshetskassor bestäms om arbetslöshetsförsäkringspremie.

9 §. Närmare föreskrifter om tillämpningen av lagen meddelas av social- och hälsovårdsministeriet.

10 §. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 1998 och gälla till utgången av året. Lagen tillämpas på lön som betalas medan lagen är i kraft.

### **1.3. Lag om temporär ändring av 25 och 30 § lagen om arbetslöshetskassor**

25 §. *Statsandelen för dagpenningarna och för förtjänststödets förtjänstdelar.* Intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter minskar statsandelen för utgifterna för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten med uppskattningsvis 1 780 milj. mk. I anslutning till detta föreslås att statsandelen 1998 temporärt höjs till 52,5 % för de dagpenningar som arbetslöshetskassorna betalar.

30 §. *Centralkassans andel av dagpenningarna och av förtjänststödets förtjänstdelar.* Centralkassans för arbetslöshetskassorna andel av de dagpenningar som arbetslöshetskassorna betalar föreslås temporärt bli nedsatt till 42 % år 1998. Centralkassans andel av de dagpenningar som betalas för permitteringsstid föreslås bli höjd till 67,5 %. Till dessa permitteringsdagpenningar hänförs både de dagpenningar som betalas till dem som är helt permitterade och de jämkade dagpenningar som betalas på grund av att arbetstiden per dag eller vecka har förkortas till följd av permittering.

## 2. Ikraftträdande

Lagen om arbetslöshetsförsäkringspremie 1998 föreslås träda i kraft den 1 januari 1998 och gälla till utgången av året. Lagen om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1998 föreslås träda i kraft den 1 januari 1998 och gälla till utgången av året. Avsikten är att lagen skall tillämpas på lön som

betalas den 1 januari 1998 eller därefter medan lagen är i kraft. Lagen om temporär ändring av 25 och 30 § lagen om arbetslöshetskassor föreslås träda i kraft den 1 januari 1998 och gälla till utgången av 1998.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:



1.

## Lag

### om arbetslöshetsförsäkringspremie 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

#### 1 §

Arbetslöshetsförsäkringspremien bestäms på basis av det arbetslönebelopp enligt vilket arbetsgivares olycksfallsförsäkringspremie fastställs.

Den arbetslöshetsförsäkringspremie som avses i 33 a § 4 mom. lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) är 0,9 procent av beloppet av de arbetslöner som 1998 betalas till sådana delägare i företag som avses i 1 a § 1 mom. 1 och 2 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984).

Den arbetslöshetsförsäkringspremie som avses i 33 § lagen om arbetslöshetskassor är 3,9 procent av beloppet av andra arbetslöner som arbetsgivaren betalar 1998 än de som avses i 2 mom., dock så att arbetslöshetsförsäkringspremien är 0,9 procent upp till fem miljoner mark av den nämnda lönesumman.

#### 2 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och gäller till utgången av 1998. Lagen tillämpas på arbetslöshetsförsäkringspremier som betalas för 1998.

## 2.

**Lag****om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1998**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

**1 §**

Utan hinder av vad som bestäms i någon annan lag deltar de som står i arbets- eller tjänsteförhållande eller i något annat anställningsförhållande och som omfattas av ett i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) avsett obligatoriskt olycksfallsskydd som arbetsgivaren ordnat för dem eller av ett olycksfallsskydd som bestäms med stöd av lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän (449/1990) 1998 i kostnaderna för utkomstskyddet för arbetslösa och arbetspensionstilläggen med löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift. Avgiften uppbärs dock inte hos ansvariga bolagsmän i kommanditbolag och öppna bolag och inte hos familjevårdare som avses i familjevårdarlagen (312/1992).

**2 §**

Löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift är 1,4 procent av löntagarens i 13 § lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) avsedda lön, av löneinkomst enligt 77 § inkomstskattelagen (1535/1992) samt av lön enligt 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/1978). Om det är fråga om en arbetsgivare som avses i 1 a § 1 mom. 1 och 2 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) (delägare i företag), är löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift 0,7 procent av de ovan nämnda löneinkomsterna.

**3 §**

Arbetsgivaren innehåller löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift i samband med löneutbetalningen. De försäkringsanstalter som avses i 29 § lagen om olycksfallsförsäkring uppbär hos arbetsgivaren löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgifter samtidigt och med samma rättigheter som de uppbär arbetslöshetsförsäkringspremier enligt 33 och 33 a §

lagen om arbetslöshetskassor (603/1984). Den statsanställda personalens avgifter uppbärs av statskontoret med iakttagande i tillämpliga delar av vad som ovan bestäms om försäkringsanstalter.

**4 §**

År 1998 används av intäkten av löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift 54 procent av den del som överstiger 80 miljoner mark till minskning av statsandelen enligt 25 § 1 mom. i lagen om arbetslöshetskassor och 46 procent till finansiering av försäkringspremien enligt 12 c § i lagen om pension för arbetstagare (395/1961). Intäkten av den avgift som innehålls på löner som betalats till dem som omfattas av statens pensionssystem används 1998 dock så att 54 procent minskar statsandelen enligt 25 § 1 mom. i lagen om arbetslöshetskassor och 46 procent används till finansiering av arbetspensionstillägg enligt 10 a § i lagen om statens pensioner (280/1966).

År 1998 används av intäkten av löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift 80 miljoner mark för utjämning av medlemsavgifter enligt 19 a § i lagen om arbetslöshetskassor. Utjämningen av medlemsavgifterna betalas dock med avvikelse från 19 a § i lagen om arbetslöshetskassor till de arbetslöshetskassor vilkas utgifter för arbetslöshetsdagpenningar under det föregående året har överskridit de per kassamedlem beräknade genomsnittliga dagpenningutgifterna med 50 procent.

**5 §**

Försäkringsanstalterna redovisar de arbetslöshetsavgifter som uppburits hos arbetsgivarna till den centralkassa för arbetslöshetskassorna som nämns i 29 § i lagen om arbetslöshetskassor. Centralkassan redovisar 46 procent av de avgifter som innehållits av dem som omfattas av statens pensionssystem till statens pensionsfond. Statskontoret redo-

visar 54 procent av de arbetslöshetsförsäkringsavgifter som det uppburit till centralkassan och 46 procent till statens pensionsfond. Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att debitera centralkassans konto då ministeriet förmedlar arbetslöshetsförsäkringsavgifterna till arbetslöshetskassorna i samband med statsandelen enligt 25 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor, samtidigt som ministeriet minskar statsandelen i motsvarande mån.

## 6 §

Löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift är avdragbar i beskattningen så som bestäms i inkomstskattelagen.

## 7 §

De kostnader som uppbor den och redovisningen av löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift medför för olycksfallsförsäkringssystemet och statskontoret ersätts med

medel ur avkastningen av löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift.

## 8 §

I fråga om ändringssökande som gäller löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift iakttas i tillämpliga delar vad som i lagen om arbetslöshetskassor bestäms om arbetslöshetsförsäkringspremie.

## 9 §

Närmare föreskrifter om tillämpningen av denna lag meddelas av social- och hälsovårdsministeriet.

## 10 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och gäller till utgången av 1998.

Denna lag tillämpas på lön som betalas medan lagen är i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

## 3.

**Lag****om temporär ändring av 25 och 30 § lagen om arbetslöshetskassor**

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen den 24 augusti 1984 om arbetslöshetskassor (603/1984) temporärt 25 § 1 mom. och 30 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1318/1994, som följer:

## 25 §

*Statsandelen för dagpenningarna och för förtjänststödets förtjänstdelar*

Statsandelen är 52,5 procent av de dagpenningar som löntagarkassan eller företagarkassan har utbetalt med stöd av 16 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som social- och hälsovårdsministeriet har godkänt. Statsandelen är dock 27 procent av de arbetslöshetsdagpenningar som utbetalas för permitteringstid.

del 42 procent av de arbetslöshetsdagpenningar som en arbetslöshetskassa har utbetalt med stöd av 16 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och en löntagarkassa har utbetalt med stöd av 16 a § i samma lag. Centralkassans andel är dock 67,5 procent av de arbetslöshetsdagpenningar som utbetalas för permitteringstid. Stödavgift betalas dock inte för sådana dagpenningar för vilka arbetslöshetskassan inte har rätt till statsandel. Då statsandelen har sänkts enligt 24 §, sänks stödavgiften i samma proportion.

## 30 §

*Centralkassans andel av dagpenningarna och av förtjänststödets förtjänstdelar*

Centralkassan betalar till en arbetslöshetskassa som är berättigad till full statsan-

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och gäller till utgången av 1998.

Helsingfors den 3 oktober 1997

**Republikens President**

**MARTTI AHTISAARI**

Social- och hälsovårdsminister  
*Sinikka Mönkäre*

## 3.

**Lag****om temporär ändring av 25 och 30 § lagen om arbetslöshetskassor**

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen den 24 augusti 1984 om arbetslöshetskassor (603/1984) temporärt 25 § 1 mom. och 30 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1318/1994, som följer:

*Gällande lydelse*

## 25 §

*Statsandelen för dagpenningarna och för förtjänststödets förtjänstdelar*

Statsandelen är 47,5 procent av de dagpenningar som löntagarkassan eller företagarkassan har utbetalt med stöd av 16 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som social- och hälsovårdsministeriet har godkänt.

## 30 §

*Centralkassans andel av dagpenningarna och av förtjänststödets förtjänstdelar*

Centralkassan betalar till en arbetslöshetskassa som är berättigad till full statsandel 47 procent av de arbetslöshetsdagpenningar som en arbetslöshetskassa har utbetalt med stöd av 16 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och en löntagarkassa har utbetalt med stöd av 16 a § i samma lag. Stödavgift betalas dock inte för sådana dagpenningar för vilka arbetslöshetskassan inte har rätt till statsandel. Då statsandelen har sänkts enligt 24 §, sänks stödavgiften i samma proportion.

*Föreslagen lydelse*

## 25 §

*Statsandelen för dagpenningarna och för förtjänststödets förtjänstdelar*

Statsandelen är 52,5 procent av de dagpenningar som löntagarkassan eller företagarkassan har utbetalt med stöd av 16 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som social- och hälsovårdsministeriet har godkänt. *Statsandelen är dock 27 procent av de arbetslöshetsdagpenningar som utbetalas för permitteringstid.*

## 30 §

*Centralkassans andel av dagpenningarna och av förtjänststödets förtjänstdelar*

Centralkassan betalar till en arbetslöshetskassa som är berättigad till full statsandel 42 procent av de arbetslöshetsdagpenningar som en arbetslöshetskassa har utbetalt med stöd av 16 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och en löntagarkassa har utbetalt med stöd av 16 a § i samma lag. *Centralkassans andel är dock 67,5 procent av de arbetslöshetsdagpenningar som utbetalas för permitteringstid.* Stödavgift betalas dock inte för sådana dagpenningar för vilka arbetslöshetskassan inte har rätt till statsandel. Då statsandelen har sänkts enligt 24 §, sänks stödavgiften i samma proportion.

*Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och gäller till utgången av 1998.*

